

Handboek lotusopleidingen

© Het Oranje Kruis, 2005

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Stichting Koninklijke Nationale Organisatie voor Reddingwezen en Eerste Hulp bij Ongelukken "Het Oranje Kruis".

Ontwerp: Maarten Balyon grafische vormgeving, Zoeterwoude

Inhoud

Deel 1	Opbouw en doel	4
1	Inleiding	4
2	Visie van Het Oranje Kruis op onderwijs	4
3	De modulaire opbouw	7
Deel 2	Organisatie	10
1	Opleiding voor het certificaat jeugdlotus	10
2	Opleiding voor het certificaat simulatieslachtoffer	10
3	Opleiding voor het diploma lotus	11
4	Opleiding voor het certificaat instructeur lotus	12
5	Opleiding voor het certificaat lotusspecialist	13
6	Opleiding voor het certificaat lotusprofessional	14
Deel 3	Bijlagen	15
Bijlage 1	Modules (inclusief eindtermen)	15
Bijlage 2	Procedure voor het erkennen van een opleidingsinstituut	27

Deel 1: Opbouw en doel

1 Inleiding

De herstructurering van het onderwijs in de Eerste Hulp is aangegrepen om ook de inhoud en opzet van de lotusopleiding te herzien en aan te passen aan de wensen vanuit het veld en de huidige inzichten.

Dit heeft geleid tot een modulair programma, waarbij veel aandacht is besteed aan kwaliteitstoetsing door middel van geschiktheidstesten. Doorstromen is mogelijk op basis van verkregen en behouden competentie.

2 Visie van Het Oranje Kruis op onderwijs

2.1 Inleiding

Het Oranje Kruis heeft haar visie op het opleiden vastgelegd om deze inzichtelijk te maken voor degenen die betrokken zijn bij het eerstehulponderwijs. Het gaat daarbij zowel om degenen, die een opleiding volgen (de lerenden) als om degenen die deze geven en/of ondersteunen (de lesgevers, instructeurs, lotusslachtoffers).

Deze visie heeft dan ook betrekking op alle opleidingen die onder verantwoordelijkheid of onder auspiciën van Het Oranje Kruis vallen.

Uitgangspunt is de lerende als zelfstandig individu met zijn eigen verantwoordelijkheid. Binnen het opleiden betekent dit, dat de lerende verantwoordelijk is voor zijn eigen leerrendement, terwijl de instructeur verantwoordelijk is voor een optimaal leerklimaat waarbinnen dit rendement behaald kan worden.

Het onderwijs in de eerste hulp en de daarop aansluitende/daarvan afgeleide opleidingen is competentiegericht. Dat wil zeggen dat steeds (dat wil zeggen regelmatig terugkerend) getoetst zal worden of betrokkene nog over de juiste competentie beschikt. De competentie wordt gevormd door het geheel van vaardigheden, gedrag, kennis en attitude die iemand nodig heeft om een bepaalde taak te verrichten.

2.2 Wat betekent eigen verantwoordelijkheid voor de lerende?

De beginsituatie en motivatie van de lerende kunnen grote verschillen vertonen.

Voor allen geldt echter dat zij competent dienen te zijn met betrekking tot het verlenen van eerste hulp, het geven en/of ondersteunen van de instructie daarin.

De competentie kan ontleend worden aan:

- ❖ het bezit van diploma's en/of certificaten;
- ❖ aantoonbare bekwaamheden/ervaringen;
- ❖ toetsing op eindtermen.

De weg naar de eindtoets staat ieder vrij. Een ieder kan zich aanmelden om zijn vaardigheden en kennis te laten testen.

2.3 Wat betekent eigen verantwoordelijkheid voor de lesgever?

Onder lesgever wordt iedereen verstaan die het leerproces van de lerende mogelijk maakt. De meest bekende zijn de arts-docent, de reanimatie-instructeur, de verpleegkundige-docent, de instructeur Eerste Hulp (kaderinstructeur), de instructeur lotus (lotusstudieleider en het lotusslachtoffer).

Het is aan de opleidingsinstanties (EHBO-verenigingen, lotusstudiegroepen en -kringen, opleidingsinstituten, trainingscentra, bedrijven en dergelijke) om zorg te dragen voor de optimale opleidingsomstandigheden. De structuur van het leerklimaat is sterk afhankelijk van de doelgroep. Het is vanzelfsprekend dat bij het leren bepaalde kennisaspecten beheerst dienen te worden, alvorens de vaardigheden op de juiste wijze, op het juiste tijdstip en met de juiste attitude kunnen worden uitgevoerd. Instructeurs dienen de lerende behulpzaam te zijn bij het principe van priming¹ en advanced organizers². Goed georganiseerde en verzorgde opleidingen kunnen een positieve invloed uitoefenen op de motivatie van de cursist.

Het Oranje Kruis hecht er aan de huidige opvattingen over “leren leren” te volgen en terug te laten komen in het onderwijs in de eerste hulp en de daarop aansluitende/daarvan afgeleide opleidingen. Dat betekent dat het onderwijs competentiegericht dient te zijn en dat door middel van geschiktheidstesten wordt vastgesteld of iemand competent is. Dergelijke geschiktheidstesten vinden bij voorkeur regelmatig plaats tijdens de opleiding.

- 1 Priming is het verschijnsel dat bij het oproepen van een feit of begrip, onbewust andere (geassocieerde) feiten of begrippen mee worden geladen in het werkgeheugen. Vraag iemand aan een koe te denken en de begrippen melk, gras, zwart-wit worden meegeladen.
- 2 Advanced organizers zijn hulpmiddelen om informatie beter te onthouden. Daarbij kan gedacht worden aan relaties die al vroeg zijn geleerd, zoals ABC, 123, en dergelijke, aan ezelsbruggetjes, aan steekwoorden in de kantlijn, het vooraf benoemen van lesdoelen, enzovoort.

Bij zowel een kandidaat voor een begincursus als voor een eventuele vervolgopleiding, maar ook voor buitenstaanders is het onderstaande stappenschema mogelijk:

- ❖ bepalen beginsituatie (motivatie, achtergronden);
- ❖ bepalen van reeds aanwezige kennis/vaardigheden (competenties);
- ❖ eventueel verlenen van vrijstelling(en) op competenties;
- ❖ bepalen opleidingsprogramma;
- ❖ afsluitende toetsing.

Het opleidingsprogramma dient gestructureerd te zijn, aangezien kandidaten soms slechts een gedeelte van de opleiding behoeven te volgen. Hiertoe kan de leerstof over modules worden verdeeld.

2.4 Op welke manier geeft Het Oranje Kruis uitvoering aan deze visie?

Het Oranje Kruis is de certificerende instelling voor de opleidingen in de eerste hulp en de daarop aansluitende/daarvan afgeleide opleidingen.

Het Oranje Kruis beschrijft standaarden en eindtermen en regelt de eindtoetsing.

Certificering vindt pas plaats nadat betrokkene heeft aangetoond competent te zijn. Om dit zo objectief mogelijk te laten geschieden is het nodig de criteria waarop dit gebeurt bekend te maken. Deze zijn gesteld in de vorm van eindtermen. Eindtermen zijn kwalificatie-eisen, waaraan iemand moet voldoen om een diploma of certificaat te verwerven. Eindtermen moeten toetsbaar zijn. Zij moeten concreet en voldoende gedetailleerd zijn. Eindtermen bieden de mogelijkheid tot het maken van onderwijsprogramma's (leerwegen) en toetsen.

Ze gelden landelijk en geven richting aan de inhoud van de opleidingen.

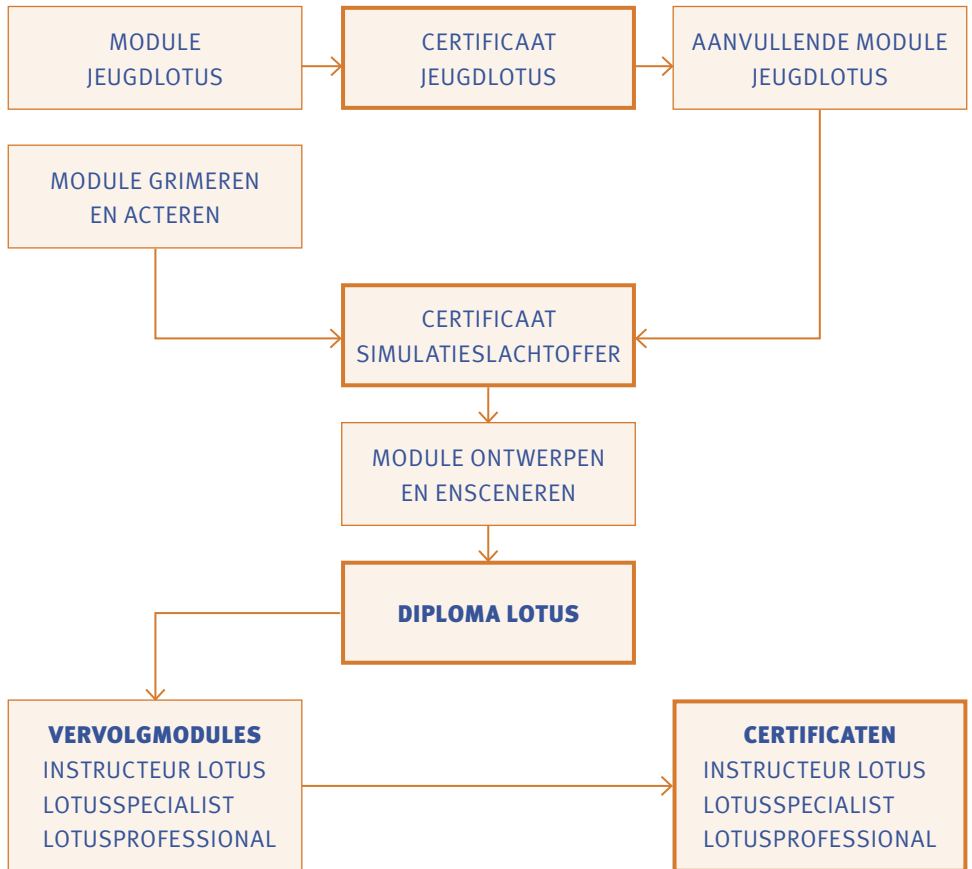
Zij doen tevens dienst als ijkpunt voor de beoordeling van de kwaliteit van eerste hulp, de instructie, de simulatie enzovoort.

Waar de eindtermen zijn geconstrueerd tot geschiktheidstesten dienen de criteria en resultaten voor lerenden, lesgevers en instructeurs overzichtelijk te zijn vastgelegd en niet voor meerdere interpretatie vatbaar.

Heldere standaarden en een correcte kwaliteitscontrole kunnen een positieve invloed uitoefenen op de motivatie van de cursist.

3 De modulaire opbouw

3.1 Schematische opbouw

Aangezien in de opleiding tot jeugdlotus niet alle basisvaardigheden grimeren en acteren aan de orde komen is een korte aanvullende opleiding nodig om het certificaat simulatieslachtoffer te kunnen behalen.

Naast de lotusprofessional is er de lotusspecialist. Dat is het lotusslachtoffer dat bijzondere stoornissen en letsels kan uitbeelden, kan optreden bij grote ongevallen en rampen enzovoort. Dat wordt voor een deel geleerd tijdens de studiekeringbijeenkomsten.

Verder is er nog de functie lotusdocent. Deze wordt echter verder in deze notitie niet uitgewerkt. De lotusdocent is de functionaris die samen met een didacticus en een medisch-docent³ - die beiden affiniteit hebben met het lotuswerk- de instructeur lotus opleidt en –tezamen met een instructeur lotus en/of een medisch-docent- de lotusprofessional opleidt. In de praktijk zal het veelal gaan om een team van docenten met ieder verschillende deskundigheden en specialismen. Vanuit de eerder beschreven visie op opleiden is voor Het Oranje Kruis het toetsmoment essentieel. Dan wordt gekeken of de instructeur lotus en de lotusprofessional aan de eindtermen voldoen.

3.2 De lesgevers

Jeugdlotus

De opleiding wordt gegeven onder eindverantwoordelijkheid van de instructeur lotus van de kring waar de opleiding plaats vindt. Hij/zij kan deze opleiding laten geven door mensen met het diploma lotus en affiniteit met het lesgeven aan jongeren. Vanuit Het Oranje Kruis wordt van harte aanbevolen de module instructeur Jeugd Eerste Hulp A te volgen.

Simulatieslachtoffer

De opleiding wordt verzorgd door een instructeur lotus tezamen met een medisch-docent.

Lotusslachtoffer

De opleiding wordt verzorgd door een instructeur lotus tezamen met een medisch-docent.

- 3 De medisch-docent is een arts of verpleegkundige met voldoende kennis om de fysiologie en pathofysiologie, die voortvloeit uit de eindtermen, begrijpelijk te onderwijzen én voldoende affiniteit heeft met het lotuswerk.

Instructeur lotus

De opleiding wordt verzorgd door een team, bestaande uit een lotusdocent, een didacticus en een medisch-docent.

Lotusspecialist

De opleiding wordt verzorgd door een instructeur lotus samen met een medisch-docent.

Lotusprofessional

De opleiding wordt verzorgd door gastdocenten met een grote deskundigheid, medisch-docenten en instructeur(s) lotus. Daarnaast zullen vele onderwerpen behandeld worden door middel van intercollegiaal instrueren. Voor goed opleiden is het noodzakelijk dat de cursisten een niet aflatende drang hebben naar perfectie, kwaliteitsverbetering en vereenvoudiging, welke onderdelen NIET los van elkaar gezien kunnen worden.

3.3 De beoordelaars

Aan het eind van en/of tijdens de opleiding wordt beoordeeld of de lerende competent is of (nog) niet. De eindbeoordeling gebeurt doorgaans door een vast team van beoordelaars en is landelijk actief. Door middel van trainingen wordt bijgedragen aan een zo objectief mogelijke beoordeling, ongeacht het teamlid dat deze beoordeling uitvoert. Met nadruk wordt er op gewezen dat zij niet beoordelen of iemand geslaagd of gezakt is, maar of iemand al competent is of (nog) niet. Tenslotte vraagt het goed uitvoeren van simulatie in lessen, bij oefeningen en tijdens testen een permanent leren.

Deel 2: Organisatie

1 Opleiding voor het certificaat jeugdlotus

Opleiding/opleider

De organisatie van de opleiding valt onder de verantwoordelijkheid van het opleidingsinstituut (Organisatie Lotus of een andere organisatie die de opleiding wil organiseren). De opleiding wordt gegeven onder eindverantwoordelijkheid van de instructeur lotus van de organisatie die de opleiding organiseert. Hij kan deze opleiding laten geven door mensen met het diploma lotus en affiniteit met het lesgeven aan jongeren. Vanuit Het Oranje Kruis wordt van harte aanbevolen de module instructeur Jeugd Eerste Hulp A te volgen.

Beoordeling competentie

De eindverantwoordelijke instructeur lotus bepaalt of de cursisten voldoen aan de gestelde eindtermen. Het staat de instructeur vrij om te bepalen op welke manier hij de competentie wil toetsen (bijvoorbeeld een examen of een aftekenkaart).

Administratie en procedure

- 1) De organisatie (rayon/studiekring) organiseert de opleiding jeugdlotus.
- 2) De organisatie informeert Het Oranje Kruis, door middel van het daarvoor bestemde formulier, over de uitslag van de opleiding. Dit formulier is aan te vragen bij het Oranje Kruis of te downloaden van www.ehbo.nl.
- 3) Het Oranje Kruis verzendt de certificaten van de competente cursisten naar de organisatie die zorgt voor verdere verspreiding.

Verlenging

Het certificaat jeugdlotus vervalt bij het bereiken van de leeftijd van 17 jaar.

2 Opleiding voor het certificaat simulatieslachtoffer

Opleiding/opleider

De opleiding voor het certificaat simulatieslachtoffer wordt verzorgd door erkende opleidingsinstituten (bijlage 2) en valt onder de verantwoordelijkheid van het opleidingsinstituut. Het Oranje Kruis gaat ervan uit dat de opleiding wordt gegeven door een instructeur lotus tezamen met een medisch-docent. Cursisten die in het bezit zijn van het certificaat jeugdlotus en dus al voor een deel competent zijn, kunnen een aangepast programma volgen (zie eindtermen).

Beoordeling competentie

De competentie van de kandidaten wordt beoordeeld tijdens een examen door een instructeur lotus en een medisch-docent die niet bij de opleiding zijn betrokken. Kandidaten die al in het bezit zijn van een geldig certificaat jeugdlotus hoeven maar een bepaald gedeelte van het examen af te leggen. Zij moeten aan dezelfde eindtermen voldoen. Het examen wordt door de organisatie zelf geregeld met door Het Oranje Kruis erkende examinatoren conform de richtlijnen van Het Oranje Kruis.

Administratie en procedure

- 1) Het erkende opleidingsinstituut organiseert de opleiding tot simulatieslachtoffer.
- 2) De organisatie regelt het examen met behulp van de daartoe bevoegde examinatoren.
- 4) De organisatie informeert Het Oranje Kruis, door middel van het daarvoor bestemde formulier, over de uitslag van het examen. Dit formulier is aan te vragen bij Het Oranje Kruis of te downloaden van www.ehbo.nl.
- 3) Het Oranje Kruis certificeert en registreert de competente cursisten en zendt de certificaten naar het opleidingsinstituut welke zorgt voor verdere verspreiding.

Verlenging

De geldigheid van het certificaat is twee jaar en kan steeds met 2 jaar worden verlengd als men heeft aangetoond nog competent te zijn, dit ter beoordeling van een instructeur lotus.

3 Opleiding voor het diploma lotus

Opleiding/opleider

De opleiding voor het diploma lotus wordt verzorgd door erkende opleidingsinstituten (bijlage 2) en valt onder de verantwoordelijkheid van het opleidingsinstituut. Het Oranje Kruis gaat ervan uit dat de opleiding wordt gegeven door een instructeur lotus tezamen met een medisch-docent die bekend zijn met de richtlijnen en het beleid van Het Oranje Kruis.

Beoordeling competentie

De competentie van de kandidaten wordt beoordeeld tijdens door Het Oranje Kruis geregelde centrale examens. Het Oranje Kruis bepaalt de data en locaties van deze examens en stelt het beoordelingsteam samen. In dit team heeft ten minste één lotusdocent zitting. Het team wordt samengesteld uit het vaste team van beoordelaars.

Administratie en procedure

- 1) Elk jaar wordt door Het Oranje Kruis een lijst met examendata en locaties bekend gemaakt.
- 2) De opleidingsinstituten melden minimaal 3 maanden voor het examen de kandidaten aan voor het examen.
- 3) Het Oranje kruis bericht 2 maanden van te voren of het examen definitief doorgaat (bij voldoende deelnemers).
- 4) De uitslag van het examen is competent of (nog) niet competent.
- 5) De uitslag wordt door Het Oranje Kruis bekend gemaakt aan de kandidaten.
- 6) Het Oranje Kruis certificeert de competent bevonden kandidaten en zorgt voor toezending van de diploma's.

Verlenging

De geldigheid van het diploma is 2 jaar en kan steeds met 2 jaar worden verlengd als men heeft aangetoond nog competent te zijn, dit ter beoordeling van een instructeur lotus.

4 Opleiding voor het certificaat instructeur lotus

Opleiding/opleider

De opleiding voor het certificaat instructeur lotus wordt verzorgd door erkende opleidingsinstituten (bijlage 2) en valt onder de verantwoordelijkheid van het opleidingsinstituut. De opleiding wordt doorgaans gegeven door een team bestaande uit een lotusdocent, een didacticus en een medisch-docent.

Beoordeling competentie

De competentie van de kandidaten wordt beoordeeld tijdens een door Het Oranje Kruis af te nemen examen. Het Oranje Kruis bepaalt de datum en de locatie van het examen en de samenstelling van het team van beoordelaars. Het examen wordt afgenomen in twee delen (twee verschillende dagen). Het eerste deel heeft betrekking op de lotusvaardigheden, het tweede deel op de didactische vaardigheden.

Er kan alleen worden meegedaan aan het tweede deel als men voor het eerste deel competent is bevonden. De uitslag van het eerste deel (lotusvaardigheden) heeft een geldigheid van 1 jaar en geeft gedurende die termijn toegang tot het tweede deel van het examen (didactische vaardigheden).

Administratie en procedure

- 1) Elk jaar wordt door Het Oranje Kruis een lijst met examendata en locaties bekend gemaakt.
- 2) De opleidingsinstituten melden minimaal 3 maanden voor het examen de kandidaten aan voor het examen.
- 3) Het Oranje kruis bericht 2 maanden van te voren of het examen definitief doorgaat (bij voldoende deelnemers).
- 4) De uitslag van het examen is competent of (nog) niet competent.
- 5) De uitslag wordt door Het Oranje Kruis bekend gemaakt aan de kandidaten en het opleidingsinstituut.
- 6) Het Oranje Kruis certificeert de competent bevonden kandidaten en zorgt voor toezending van de certificaten.

Verlenging

De geldigheid van het certificaat is 2 jaar en kan steeds met 2 jaar worden verlengd wanneer men heeft aangetoond nog competent te zijn, dit ter beoordeling van de lotusdocent.

5 Opleiding voor het certificaat lotusspecialist

Opleiding/opleider

De opleiding wordt verzorgd door een instructeur lotus samen met een medisch-docent. Dit team kan aangevuld worden met personen die beschikken over een op het onderwerp betrekking hebbende specialistische deskundigheid. De opleiding valt onder verantwoording van het, door Het Oranje Kruis goedgekeurde, instructieteam.

Beoordeling competentie

Of iemand voldoet aan de eindtermen voor het certificaat lotusspecialist wordt tijdens de opleiding bepaald door het instructieteam conform de richtlijnen van Het Oranje Kruis.

Administratie en procedure

1. Het instructieteam meldt de opleiding tot lotusspecialist aan bij Het Oranje Kruis.
2. Het Oranje Kruis keurt het instructieteam voor de opleiding goed .
3. De uitslag van de opleiding wordt doorgegeven aan Het Oranje Kruis. Deze certificeert de competent bevonden cursisten en verzendt de certificaten aan het instructieteam.

Verlenging

De geldigheid van het certificaat is 2 jaar en kan steeds met 2 jaar worden verlengd wanneer men heeft aangetoond nog competent te zijn, dit ter beoordeling van het daartoe bevoegde instructie team.

6 Opleiding voor het certificaat lotusprofessional

Opleiding/opleider

De opleiding wordt verzorgd door gastdocenten met specifieke deskundigheid met betrekking tot de te behandelen onderwerpen, medisch-docenten en instructeur(s) lotus. Daarnaast kunnen veel onderwerpen behandeld worden door middel van intercollegiaal instrueren. Voor goed opleiden is het noodzakelijk dat de cursisten een niet aflatende drang hebben naar perfectie, kwaliteitsverbetering en vereenvoudiging, welke onderdelen NIET los van elkaar gezien kunnen worden.

Beoordeling competentie

De competentie wordt bepaald door middel van intercollegiale toetsing.

Administratie en procedure

- 1) Het instructieteam zoekt contact met de afdeling onderzoek en ontwikkeling van Het Oranje Kruis met betrekking tot het starten van een nieuwe opleiding tot lotusspecialist.
- 2) Het Oranje Kruis geeft in overleg goedkeuring aan het instructieteam voor de opleiding en de daarbij behorende eindtermen.
- 3) Het instructieteam informeert Het Oranje Kruis, door middel van het daarvoor bestemde formulier, over de uitslag van de competentiebeoordeling.
- 4) Het Oranje Kruis registreert de competente kandidaten en verzendt de certificaten naar de competent bevonden lotusprofessionals.

Verlenging

De geldigheid van het certificaat is 2 jaar en kan steeds met 2 jaar worden verlengd wanneer men heeft aangetoond nog competent te zijn, dit ter beoordeling door middel van intercollegiale consultatie.

Deel 3: Bijlagen

Bijlage 1 Modules (inclusief eindtermen)

Algemene doelstelling lotusopleiding

Ten behoeve van het onderwijs⁴ in de eerste hulp op medisch en psychologisch verantwoorde wijze uitbeelden van slachtoffers⁵ in (ongevals)situaties, die de werkelijkheid zoveel mogelijk benaderen.

1	Module Jeugdlotus → certificaat Jeugdlotus	16
2	Aanvullende module Jeugdlotus → certificaat simulatieslachtoffer	18
3	Module grimeren en acteren → certificaat simulatieslachtoffer	19
4	Module ontwerpen en ensceneren → diploma lotus	21
5	Module instructeur lotus → certificaat instructeur lotus	23
6	Module lotusspecialist → certificaat lotusspecialist	25
7	Module lotusprofessional	26

4 Met onderwijs worden in deze notitie bedoeld: lessen, examens, oefeningen en wedstrijden.

5 Met slachtoffer wordt bedoeld iemand die een acuut optredende, al of niet levensbedreigende stoornis in zijn lichamelijke en/of geestelijke gezondheidstoestand heeft en naar zijn oordeel of dat van zijn omgeving hulp nodig (een hulpvraag) heeft.

1 Module Jeugdlotus certificaat Jeugdlotus

Doelgroep

Bezitters van het diploma Jeugd Eerste Hulp A of B, die de leeftijd van 13 jaar hebben bereikt en nog geen 15 jaar zijn.

Doelstelling

Het al dan niet onder begeleiding van een gecertificeerd lotusslachtoffer uitbeelden van slachtoffers in ongevalssituaties ten behoeve van het onderwijs in de eerste hulp.

Eindtermen (tevens competentiebeschrijving)

Na het volgen van de module moet aan de volgende eisen worden voldaan om in het bezit te komen van het *certificaat Jeugdlotus*.

1.1 Grimematerialen

Hij kan:

- de materialen die nodig zijn voor het grimeren van stoornissen en letsels benoemen;
- de voor- en nadelen beschrijven van brooddeeg, Caran d'Ache, Dermawax en andere gelijkwaardige materialen;
- aangeven dat en waarom moet worden gelet op de veiligheid van de te gebruiken grimematerialen;
- de aangebrachte grime met huidvriendelijke afschminkmaterialen verwijderen.

1.2 Namaakweefsel

1. Hij kan namaakweefsel (brooddeeg, Caran d'Ache, Dermawax of een gelijkwaardig materiaal):
 - op de juiste kleur brengen;
 - op de juiste plaats aanbrengen;
 - van de juiste structuur (poriën) en beharing voorzien;
 - zodanig op de huid aanbrengen dat de grens tussen de echte huid en het namaakweefsel niet te zien is;
 - op de juiste wijze toepassen voor het nabootsen van verschillende verwondingen.
2. Hij kan vertellen van welke omstandigheden de keuze van het materiaal afhankelijk is en wanneer welk materiaal het best kan worden gebruikt.

1.3 Grimeren en acteren

Hij kan de verschijnselen van een aantal stoornissen en letsels op didactisch verantwoorde wijze zodanig grimeren en acteren dat zij:

- ❖ de werkelijkheid zoveel mogelijk benaderen;
- ❖ in overeenstemming zijn met de geldende fysiologische en pathofysiologische inzichten;
- ❖ het gevolg kunnen zijn van de aangegeven oorzaak;
- ❖ herkenbaar en geloofwaardig zijn voor de (jeugd) eerste hulpverlener (in opleiding).

De desbetreffende stoornissen en letsels zijn:

- ❖ snijwond;
- ❖ scheurwond/lapwond;
- ❖ schaafwond;
- ❖ neusbloeding;
- ❖ eerste- en tweedegraads brandwonden;
- ❖ gesloten botbreuk van het onderbeen;
- ❖ gesloten botbreuk van onderarm en pols;
- ❖ bewusteloosheid;
- ❖ flauwte.

2 Aanvullende module Jeugdlotus ❖❖ certificaat simulatieslachtoffer

Doelgroep

Bezitters van het certificaat Jeugdlotus en het diploma Eerste Hulp.

Doelstelling

Op medisch en didactisch verantwoorde wijze grimeren en acteren van de verschijnselen van stoornissen en letsels ten behoeve van het onderwijs in de eerste hulp.

Eindtermen (tevens competentiebeschrijving)

Na het volgen van de module moet aan de volgende eisen worden voldaan om in het bezit te komen en te blijven van het *certificaat Simulatieslachtoffer*.

- ❖❖ Hij voldoet aan de eisen voor het certificaat Jeugdlotus.

- ❖❖ Hij kan daarnaast de volgende stoornissen en letsels grimeren en acteren:
 - steekwond;
 - eerste-, tweede- en derdegraads brandwonden in relatie tot hun ontstaanswijze;
 - ernstige uitwendige bloeding aan onderarm en onderbeen;
 - kneuzing en verstuiking;
 - open botbreuk van het onderbeen;
 - gesloten botbreuk van de bovenarm;
 - gesloten botbreuk van het sleutelbeen;
 - verminderd bewustzijn;
 - shock;
 - warmteletsels;
 - koudeletsels.

3 Module grimeren en acteren ❖ certificaat simulatieslachtoffer

Doelgroep

Bezitters van een geldig diploma Eerste Hulp.

Doelstelling

Op medisch en didactisch verantwoorde wijze grimeren en acteren van de verschijnselen van stoornissen en letsels ten behoeve van het onderwijs in de eerste hulp.

Eindtermen (tevens competentiebeschrijving)

Na het volgen van de module moet aan de volgende eisen worden voldaan om in het bezit te komen en te blijven van het *certificaat simulatieslachtoffer*.

3.1 Grimematerialen

Hij kan:

- ❖ de materialen die nodig zijn voor het grimeren van stoornissen en letsels benoemen;
- ❖ de voor- en nadelen beschrijven van brooddeeg, Caran d'Ache, Dermawax en andere gelijkwaardige materialen;
- ❖ aangeven dat en waarom moet worden gelet op de veiligheid van de te gebruiken grimematerialen;
- ❖ de aangebrachte grime met huidvriendelijke afschminkmaterialen verwijderen.

3.2 Namaakweefsel

1. Het simulatieslachtoffer kan namaakweefsel (brooddeeg, Caran d'Ache, Dermawax of een gelijkwaardig materiaal):
 - ❖ op de juiste kleur brengen;
 - ❖ op de juiste plaats aanbrengen;
 - ❖ zodanig op de huid aanbrengen dat de grens tussen de echte huid en het namaakweefsel niet te zien is (uitstrijken);
 - ❖ van de juiste structuur (poriën) en beharing voorzien;
 - ❖ op de juiste wijze toepassen voor het nabootsen van verschillende verwondingen.
2. Hij kan vertellen van welke omstandigheden de keuze van het materiaal afhankelijk is en wanneer welk materiaal het best kan worden gebruikt.

3.3 Grimeren en acteren

Hij kan de verschijnselen van een aantal stoornissen en letsels op didactisch verantwoorde wijze zodanig grimeren en acteren dat zij:

- de werkelijkheid zoveel mogelijk benaderen;
- in overeenstemming zijn met de geldende fysiologische en pathofysiologische inzichten;
- het gevolg kunnen zijn van de aangegeven oorzaak;
- herkenbaar en geloofwaardig zijn voor de eerstehulpverlener (in opleiding).

De desbetreffende stoornissen en letsels zijn:

- snijwond;
- steekwond;
- scheurwond/lapwond;
- schaafwond;
- neusbloeding;
- eerste-, tweede- en derdegraads brandwonden in relatie tot hun ontstaanswijze;
- ernstige uitwendige bloeding aan onderarm en onderbeen;
- kneuzing en verstuiking;
- gesloten en open botbreuk van het onderbeen;
- gesloten botbreuk van onderarm en pols;
- gesloten botbreuk van de bovenarm;
- gesloten botbreuk van het sleutelbeen;
- stoornissen van het bewustzijn (verminderd bewustzijn, bewusteloosheid);
- flauwte;
- shock;
- warmteletsels;
- koudeletsels.

4 Module ontwerpen en enceneren ❖ diploma lotus

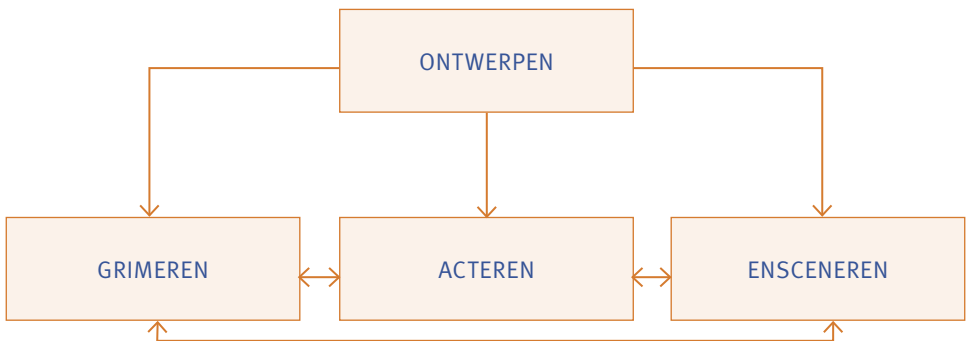
Doelgroep

Bezitters van een geldig diploma Eerste Hulp en een geldig certificaat simulatieslachtoffer.

Doelstelling

Het ontwerpen, enceneren en uitvoeren van (ongevals)situaties ten behoeve van het onderwijs in de eerste hulp.

Integratie van het ontwerpen en enceneren en het grimeren en acteren

Eindtermen (tevens competentiebeschrijving)

Na het volgen van de module moet aan de volgende eisen worden voldaan om in het bezit te komen en te blijven van het diploma lotus.

4.1 Grimeren en acteren

Hij voldoet aan de eisen voor het certificaat simulatieslachtoffer.

4.2 Oorzaken en gevolgen stoornissen en letsels

Hij kan de mogelijke oorzaken en gevolgen noemen van de volgende stoornissen en letsels:

- ❖ snijwond;
- ❖ steekwond;
- ❖ scheurwond/lapwond;

- schaafwond;
- neusbloeding;
- eerste-, tweede- en derdegraads brandwonden;
- ernstige uitwendige bloeding aan onderarm en onderbeen;
- kneuzing en verstuiking;
- gesloten en open botbreuk van het onderbeen;
- gesloten botbreuk van onderarm en pols;
- gesloten botbreuk van de bovenarm;
- gesloten botbreuk van het sleutelbeen;
- stoornissen van het bewustzijn (verminderd bewustzijn, bewusteloosheid);
- flauwte;
- shock;
- warmteletsels;
- koudeletsels.

4.3 Ontwerpen en ensceneren

Hij kan:

- ongevalstoedrachten ontwerpen en de daarbij behorende ongevalssituaties ensceneren, die:
 - overeenstemmen met de (mogelijke) werkelijkheid;
 - geloofwaardig en herkenbaar zijn;
 - door de eerstehulpverlener (in opleiding) als (bijna) werkelijk worden ervaren;
 - de hierboven genoemde stoornissen en letsels tot gevolg kunnen hebben;
 - bijdragen aan het bereiken van de didactische doelstelling.
- situaties ontwerpen en ensceneren waarin een acuut optredende stoornis in de gezondheidstoestand is ontstaan;
- ontwerpen met bijbehorende enscenering maken voor ongevalstoedrachten en situaties, ten behoeve van Eerste Hulp-oefenbijeenkomsten, lessen, wedstrijden enzovoort;
- ongevallen in scène zetten.

4.4 Uitbeelden van slachtoffers

Hij kan:

- de verschijnselen van de hierboven genoemde stoornissen en letsels op medisch, psychologisch en didactisch verantwoorde wijze uitbeelden in de ontworpen en geënceneerde (ongevals)situatie;
- rekening houden met de psychologische reacties van slachtoffers en hulpverleners.

5 Module instructeur lotus → certificaat instructeur lotus

Doelgroep

Bezitters van een geldig diploma Eerste Hulp en een geldig diploma lotus

Bevoegdheden

Een instructeur lotus is bevoegd om:

- vast te stellen of een lotusslachtoffer competent is de opleiding voor het certificaat jeugdlotus te geven;
- samen met een arts of verpleegkundige gediplomeerde eerstehulpverleners op te leiden voor het certificaat simulatieslachtoffer en het diploma lotus;
- samen met een arts of verpleegkundige gediplomeerde lotusslachtoffers te begeleiden bij het op peil houden en verder ontwikkelen van hun kennis en vaardigheden;
- samen met een arts of verpleegkundige gediplomeerde lotusslachtoffers op te leiden voor het certificaat lotusspecialist.

Eindtermen (tevens competentiebeschrijving)

1 Algemeen

De instructeur lotus kan:

- in teamverband met andere lesgevers optreden;
- in en met een groep werken;
- cursisten stimuleren en motiveren;
- cursisten (bege)leiden tijdens de vervolgopleiding;
- objectief oordelen;
- alle lotusvaardigheden fysiek uitvoeren.

2 Lotusvaardigheden

De instructeur lotus voldoet aan de eindtermen voor het:

- diploma Eerste Hulp;
- diploma lotus.

3 Instructievaardigheden

De instructeur lotus kan uitleggen:

- hoe een leerproces verloopt;
- hoe een les moet worden opgebouwd;
- welke didactische werkvormen kunnen worden gebruikt.

De instructeur lotus kan:

- een onderwijsleersituatie ontwikkelen en uitvoeren die aansluit bij de doelgroep;
- leerdoelen formuleren gericht op het aanleren van kennis en vaardigheden;
- de onderdelen van een les tot een logisch geheel samenvoegen (aansluiten bij opleiding, kennisniveau en achtergrond van de cursisten);
- een lesschema opstellen, waarin worden aangegeven de:
 - leerdoelen;
 - beginsituatie;
 - leerstof;
 - didactische werkvormen;
 - leeractiviteiten;
 - leer- en hulpmiddelen;
 - wijze van gezamenlijk oefenen;
 - wijze van evalueren;
- een les geven aan een groep;
- vaardigheden en competenties beoordelen en corrigeren.

6 Module lotusspecialist ➤ certificaat lotusspecialist

Doelgroep

Bezitters van een geldig diploma Eerste Hulp en een geldig diploma lotus

Vaardigheden

- ontwerpen en ensceneren, ook van grote ongevallen en rampen
- grimeren en acteren van speciale stoornissen en letsels

Eindtermen (tevens competentiebeschrijving)

Na het volgen van de module moet aan de volgende eisen worden voldaan om in het bezit te komen en te blijven van het certificaat lotusspecialist.

1. Hij voldoet aan de eindtermen voor het diploma lotus.
2. Hij kan grote ongevallen en rampen ontwerpen en hierin slachtoffers uitbeelden.
3. Hij kan toedrachten ontwerpen en de daarbij behorende (ongevals)situaties ensceneren, die de volgende stoornissen en letsels tot gevolg kunnen hebben:
 - bijtewond
 - kneuswond
 - zaagwond
 - splinter in de huid
 - spataderlijke bloeding
 - ernstige slagaderlijke bloedingen
 - afgerukt lichaamsdeel
 - chemische letsels
 - gesloten botbreuk bekken, dijbeenhals, bovenbeen, knieschijf, enkel
 - botbreuk borst- of lendenwervels, halswervels, onderkaak, ribben
 - ontwrichting schouder
 - peesletsels
 - oogletsels
 - doordringende borstwond en doordringende buikwond
 - stoornissen in het bewustzijn als gevolg van ziekten (suikerziekte, epilepsie, circulatiestoornissen in de hersenen)
 - hartinfarct
 - stoornissen van de ademhaling door verdrinking, verstikking, verslikking, aangezichtsletsel
 - schot- en scherfwonden

- > vuurwerklletsels
- > blast
- > stoornissen en letsels als gevolg van beknelling
- > sportletsels

4. Hij kan de onder 3 genoemde stoornissen en letsels grimeren en acteren.
5. Hij kan de verschijnselen van deze stoornissen en letsels uitbeelden in de ontworpen en geënceneerde (ongevals)situatie.

7 Module lotusprofessional

Doelgroep

Bezitters van een geldig diploma lotus

Speciale vaardigheden

- > ontwerpen en ensceneren (complex niveau)
- > inzicht in de preprofessionele en professionele hulpverlening en samenwerking

Eindtermen (tevens competentiebeschrijving)

Worden samen met de gebruikersgroepen beschreven

Bijlage 2 Procedure voor het erkennen van een opleidingsinstituut

Inleiding

Deze bijlage is bestemd voor de instituten die één of meerdere opleidingen uit dit handboek willen verzorgen waarvoor het opleidingsinstituut erkend dient te zijn.

In deze bijlage wordt beschreven aan welke criteria en eisen het opleidingsinstituut moet voldoen om te worden erkend en welke procedure gevolgd dient te worden om deze erkenning te krijgen.

Doel van het erkennen

Het doel van de erkenning van de opleidingsinstituten is een kwalitatief goede opleiding te waarborgen. Daardoor wordt ook een bijdrage geleverd aan de verhoging van de kwaliteit van (de opleidingen in) de Eerste Hulp.

Voorwaarden

Om een erkenning te verkrijgen dient het instituut aan een tweetal voorwaarden te voldoen.

- 1) Het opleidingsinstituut dient te beschikken over een visie op onderwijs en een onderwijskundige onderbouwing van de opleiding, zijnde de concretisering van de gehanteerde visie op onderwijs. Deze dienen goedgekeurd te zijn door Het Oranje Kruis.
- 2) Het lesmateriaal en opleidingsprogramma zijn in overeenstemming met de richtlijnen van Het Oranje Kruis.

Verplichtingen

De instituten verplichten zich:

- te stimuleren dat de cursisten tijdens en na hun opleiding handelen in overeenstemming met de richtlijnen van Het Oranje Kruis;
- een vertegenwoordiging, die rechtstreeks betrokken is bij de (organisatie van) opleidingen, af te vaardigen naar de jaarlijkse bijeenkomst van Het Oranje Kruis met vertegenwoordigers van de opleidingsinstituten;
- ten minste één's per 2 jaar een opleiding te organiseren;
- de volgende personen onbeperkt en zonder vooraankondiging toegang te verschaffen tot de opleidingen en de andere activiteiten die daaruit voortvloeien:
 - leden van het College van Deskundigen;
 - door het hoofd van de afdeling Onderzoek & Ontwikkeling aangewezen personen;
 - medewerkers van de afdeling Onderzoek & Ontwikkeling.

- ❖ vóór 1 november van elk jaar de volgende gegevens voor het komende jaar aan het Centraal Bureau van Het Oranje Kruis te verstrekken:
 - ❖ het opleidingsprogramma;
 - ❖ het te gebruiken lesmateriaal;
 - ❖ data en plaats(en) van de opleiding(en);
 - ❖ de wijze van evalueren van de opleiding(en).

Verkrijgen erkenning

Opleidingsinstituten die erkend willen worden, dienen hiertoe een schriftelijk verzoek in te dienen bij de afdeling Onderzoek en Ontwikkeling van Het Oranje Kruis. Bijgevoegd dienen te worden die stukken die aantonen dat wordt voldaan aan de voorwaarden en verplichtingen die gesteld zijn.

Het Oranje Kruis zal, indien aan alle voorwaarden en verplichtingen wordt voldaan, het instituut schriftelijk erkennen als opleidingsinstituut voor het verzorgen van in het handboek genoemde opleidingen . Deze erkenning is geldig zolang aan de door Het Oranje Kruis hieraan gestelde voorwaarden wordt voldaan.

Bijeenkomsten met de opleidingsinstituten

Het Oranje Kruis organiseert ten minste éénmaal per jaar een bijeenkomst voor vertegenwoordigers van alle opleidingsinstituten.

Deze bijeenkomsten zijn bedoeld om samen met de instituten de (lopende) opleidingen te evalueren en zonodig bij te stellen. Daarnaast worden de instituten op de hoogte gebracht van nieuwe inzichten en ontwikkelingen.

In deze bijeenkomst komen in elk geval de volgende zaken aan bod:

- ❖ nieuwe ontwikkelingen op het gebied van eerste hulp en het lesgeven daarin, alsmede de visie van Het Oranje Kruis daarop;
- ❖ eventuele wijzigingen in het toetsen voor het komende jaar;
- ❖ nieuwe ontwikkelingen in de organisatie;
- ❖ informatie uit de bijeenkomsten met de examinatoren;
- ❖ de uniformiteit van de opleidingen.

Organisatie van de opleidingen

De organisatie van de opleidingen valt volledig onder de verantwoordelijkheid van het opleidingsinstituut. Het opleidingsinstituut kan desgewenst Het Oranje Kruis om begeleiding en advies vragen.

Met betrekking tot de organisatie van de opleidingen geldt het volgende.

- De kosten verbonden aan de organisatie van de opleidingen en het voldoen aan de door Het Oranje Kruis gestelde voorwaarden komen ten laste van het opleidingsinstituut.
- Voor nader vast te stellen doelgroepen kunnen afzonderlijke afspraken gemaakt worden tussen instituten en Het Oranje Kruis.
- Voorafgaand aan elke opleiding wordt de volgende informatie beschikbaar gesteld aan Het Oranje Kruis:
 - data, plaats en tijdstippen van de toelatingstest, de opleiding en toetsen;
 - overzicht van de deelnemers.

